

Miten Agenda2030:n toimeenpanon edistymistä seurataan ja raportoidaan?

Hallitus on vastuussa Agenda2030:n toteutumisesta Suomessa ja vastaa kansallisen toimeenpanon seurannan ja arvioinnin järjestämisestä. Eduskunta valvoo ja arvioi hallituksen toimintaa ja huolehtii näin vastuuvollisuuden toteutumisesta. Eduskunnan osallistuminen kestävän kehityksen kysymysten käsittelyyn ja Agenda2030:n toimeenpanon seurantaan on vastuuvollisuuden ohella tärkeää myös politiikkajohdonmukaisuuden näkökulmasta. Eduskunnan ohella keskeisiä hallituksen Agenda2030 -toimeenpanotyön seurannan ja arvioinnin foorumeja ovat kestävän kehityksen toimikunta ja kehityspoliittinen toimikunta.

Seurannan indikaattorit

Kestävän kehityksen tilaa Suomessa seurataan kahden indikaattorikonaisuuden kautta:

Globaalia edistymistä Agenda2030:n tavoitteiden saavuttamisessa seurataan **YK:ssa hyväksytyjen YK-indikaattoreiden** avulla, joita koskevan tieto kerätään kussakin maassa tilastoviranomaisten toimesta. Suomessa Tilastokeskus on luonut julkisen tietokannan, johon säännöllisesti päivitetään Suomea koskevat YK-indikaattoritiedot. Tietokanta löytyy osoitteesta <https://www.stat.fi/tup/kestavan-kehityksen-yk-indikaattorit-agenda2030.html>.

Kansallista kestävän kehityksen tilaa seurataan **kansallisten kestävän kehityksen indikaattoreiden** avulla. Kansalliset kestävän kehityksen indikaattorit peilaavat Suomen tilannetta Kestävän kehityksen toimikunnan strategiassa "Suomi jonka haluamme 2050" asetettuihin tavoitteisiin. Indikaattoreista on sovittu ja niitä päivitetään kansallisessa kestävän kehityksen seurantaverkostossa, johon kuuluu laaja joukko toimijoita yhteiskunnan eri osa-alueilta. Indikaattorikonaisuuden reilut 40 indikaattoria on jaoteltu kymmeneen koriin, jotka käsittelevät kestävän kehityksen näkökulmasta keskeisiä ilmiökokonaisuuksia. Seurantaverkosto tuottaa kustakin indikaattorikorista vuosittain indikaattoreiden päivityksen yhteydessä tiiviin analyysin, jossa käsitellään indikaattoriarvojen muutosten syitä ja vaikutuksia sekä tarkastellaan Suomen kehitystä suhteessa muualla tapahtuvaan kehitykseen. Nämä korikohtaiset analyysit ovat julkisesti saatavilla Kestävän kehityksen tila -sivustolla osoitteessa <https://kestavakehitys.fi/seuranta>.

Kansallista kestävän kehityksen tilaa tarkastellaan vuosittain myös **kestävän kehityksen kansalaisraadien** toimesta. Kansalaisraati on valtioneuvoston kanslian ja Kestävän kehityksen toimikunnan kokoama noin 500 suomalaisen paneeli, joka vuosittain arvioi kansallisten indikaattoreiden kuvaamissa asioissa Suomen nykytilaa ja viimeaikaista kehitystä. Kansalaisraadien tulokset löytyvät kestävän kehityksen tila -sivustolta osoitteesta <https://kestavakehitys.fi/seuranta>.

Kestävän kehityksen tilaa kuvaavien indikaattorikonaisuuksien **lisäksi hallitus seuraa hallitus-ohjelman tavoitteiden toteutumista hallitusohjelman seurantaindikaattoreilla**. Hallitus valitsi seurantamittarit syksyllä 2019 koko hallituskauden ajaksi ministeriöiden asiantuntijoiden ehdotuksen pohjalta. Mittarit kiinnittyvät hallitusohjelmassa oleviin otsikkotason tavoitteisiin, joita on n. 70. Mittarit julkaistaan hallitusohjelman seurannan verkkosivuilla, jotka avataan keväällä 2020.

Kestävän kehityksen indikaattorit ja hallitusohjelman seurantaindikaattorit ovat kaksi toisiaan täydentävää kokonaisuutta, jossa kestävän kehityksen indikaattorit antavat yleiskuvaa asioiden tilasta Suomessa, ja hallitusohjelman seurantaindikaattorit hallituksen politiikkatoimien edistymisestä ja vaikuttavuudesta. Valtioneuvoston kanslia koordinoi ja ylläpitää molempia indikaattorikonaisuuksia. Lisäksi kanslialla on aktiivinen rooli kansallisessa YK-indikaattorityössä.

Kansallisen kestävän kehityksen politiikan arviointi

Edellisellä vaalikaudella annetussa ensimmäisessä Agenda2030 -toimeenpanoa käsitelleessä selonteossa valtioneuvosto sitoutui Suomen kestävän kehityksen politiikan ja Agenda2030:n kansallisen toimeenpanon kokonaisvaltaiseen ja riippumattomaan arviointiin neljän vuoden välein. Ensimmäinen arviointi toteutettiin vuonna 2019 ja sen tuloksia hyödynnetään nykyisen hallituksen kestävän kehityksen työssä. Arvioinnin toteuttamisesta kuluvalle vaalikaudella linjataan valmisteilla olevassa valtioneuvoston Agenda2030 selonteossa.

Agenda2030 –toimeenpanon raportointi

Hallituksen työtä kestävän kehityksen edistämiseksi tarkastellaan vuosittain hallituksen vuosikertomuksessa. Tämä antaa käsillä olevan selonteon ohella eduskunnalle mahdollisuuden ottaa kantaa hallituksen kestävän kehityksen työn edistymiseen ja painopisteisiin.

Suomi on raportoinut Agenda2030:n kansallisesta toimeenpanosta YK:lle vapaaehtoisella maaraportilla vuonna 2016. Seuraava maaraportti annetaan YK:lle heinäkuussa 2020.